

Analýza vysílání České televize k volbám do Evropského parlamentu 2009:

vybrané pořady programu ČT1 (a zčásti ČT24)

Tato analýza vznikla jako součást celkového monitoringu oddělení televize analytického odboru Úřadu RRTV, který mapuje vysílání hlavních celoplošných programů v období před volbami do Evropského parlamentu 2009 a v době zveřejnění výsledků hlasování.

Metodika monitoringu vysílání televizních a rozhlasových programů v období voleb do Evropského parlamentu byla Radě předložena na 10. zasedání (bod č. 75, identifikátor 0574/2009). Smyslem monitoringu bylo především ověřit dodržování ustanovení § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb. („*provozovatel vysílání je povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě*“). Zákon č. 231/2001 Sb. neupravuje zvláštním způsobem pravidla pro vysílání v době konání voleb, je tedy třeba při hodnocení vysílání vycházet ze stejných kritérií pro posuzování objektivit a vyváženosti jako v jiném časovém období. To však nemění nic na tom, že k vysílání zejména v předvolebním období je třeba přistupovat citlivěji, a to především vzhledem k možnosti ovlivnění voliče.

Předmětem analýzy bylo, pokud jde o program ČT1, zpravodajství a pořad Otázky Václava Moravce v časovém rozmezí od 10. května do 7. června včetně. Doplňkově tento materiál pokrývá části vydání pořadu Otázky Václava Moravce, které jsou vysílány na programu ČT24.

Okruh posuzovaných pořadů:

- příspěvky v hlavní zpravodajské relaci Události i v dalších zpravodajských pořadech (Zprávy, zpravodajské relace v pořadu Studio 6) v období 10. května – 7. června 2009 obsahově související s konáním voleb, s volebními kandidáty a předvolebním bojem politických stran **s důrazem na pořad Události od 1. do 7. června**
- přehled jednotlivých dílů hlavního diskusního pořadu České televize **Otázky Václava Moravce**, a to vždy jako komplet obou částí, tedy jak první vysílací hodiny, vysílané souběžně na programech ČT1 a ČT24, tak druhé vysílací hodiny, vysílané jen na programu ČT24

Nejsou zaznamenány reprízy reportáží, vysílaných ve vedlejších zpravodajských pořadech a upoutávky na předvolební vysílání na programu ČT24 (toto vysílání je zpracováno v samostatné analýze), a politicky neutrální příspěvky, týkající se voleb technicky (oznámení o zahájení volební kampaně, o uzavření volebních místností apod.)

Zanalyzovány a zaznamenány byly všechny příspěvky, které přináší zpravodajství politického obsahu týkajícího se voleb a vyjádření jednotlivých kandidátů a zástupců kandidujících politických stran.

V kolonce „respondenti“ jsou uvedeni pouze politici, nikoli další občas se vyskytnuvší jedinci (politologové, právníci a další odborníci). Monitorovány byly ovšem v rámci jednotlivých reportáží a diskusních pořadů i příspěvky těchto „nepolitických“ respondentů a **nebyly u nich shledány žádné problematické momenty z hlediska zákona o vysílání.**

Příspěvky, které se opakovaly v reprízách v různých zpravodajských pořadech, jsou zaznamenány vždy jen jednou, a to v premiérovém odvysílání.

Příspěvky jsou řazeny v první řadě dle žánrů (zpravodajství, OVM) v jednotlivých kategoriích pak chronologicky.

Popis relevantních prvků v obsahu posuzovaných pořadů i jejich hodnocení obsahuje následující tabulka.

PŘEHLED PŘÍSPĚVKŮ VE ZPRAVODAJSKÝCH POŘADECH NA ČT1 A PŘEHLED JEDNOTLIVÝCH DÍLŮ POŘADU OTÁZKY VÁCLAVA MORAVCE

VČETNĚ HODNOCENÍ

Obsah jednotlivých sloupců v tabulce:

- 1 – DATUM
- 2 – POŘAD
- 3 – TÉMA
- 4 – RESPONDENTI a VYVÁŽENOST JEJICH SLOŽENÍ VZHLEDEM K TÉMATU
- 5 – VYVÁŽENOST A OBJEKTIVITA OBSAHOVÁ
- 6 – JINÉ PROHŘEŠKY PROTI ZÁKONU O VYSÍLÁNÍ

TABULKA:

1	2	3	4	5	6
ZPRAVODAJSTVÍ					
20.5.	Zprávy 7:00 hodin	Zahájení kampaně a volebního vysílání ČT. Europarlament nemůže navrhnout nové zákony.	Železný(nezáv.) Zahradil(ODS) Roithová(KDU-ČSL) Rouček(ČSSD) Ransdorf(KSČM) Zieleniec(SNK-ED) Vzhledem k tématu, týkajícímu se pravomocí europoslanců, bylo logické, že prostor k vyjádření dostali poslanci europarlamentu z různých stran.	ANO	NE
21.5.	Zprávy 7:00 hodin	Oznámení o neodvysílání rasistického klipu NS	Kocáb(nezáv.) Pecina(nestr.) Jandák(ČSSD) Vyjádřili se odborníci a politici s bezprostředním vztahem k tématu.	ANO	NE
21.5.	Studio 6	Negativní volební kampaň	Pouze politologové	ANO	NE
21.5.	Studio 6	Mají veřejnou.média právo odmítnout spot NS?	Pouze právníci	ANO	NE
24.5.	Zprávy 12:00 hodin	NS se bude snažit zneplatnit volby	Pouze redaktor	ANO	NE
24.5.	Události	Zahraniční experti jako poradci v kampani	Topolánek, Vodrážka(ODS) Tématem byl především David Cameron, bristký konzervativec, coby poradce v kampani ODS, neboť špatná kampaň v krajských volbách byla jednou z příčin propadu strany. Oba členové strany stručně vysvětlují, co si od spolupráce slibují.	ANO	NE

25.5.	Události	Předvolební výzkumy	Havel(ČSSD) Zahradil(ODS) Dva zástupci nejsilnějších stran komentují předvolební výzkumy, v nichž jde především o momentální převahu jedné či druhé z nich.	ANO	NE
27.5.	Zprávy 7:00	Ochrana ČSSD před vajíčkovými útoky	Paroubek(ČSSD) Vodrážka(ODS) Politici vysvětlují postoj svých stran k aféře.	ANO	NE
28.5.	Zprávy 8:00	Vajíčkové útoky	Tvrdík(ČSSD) Vodrážka(ODS) Obdobné téma a obdobné složení respondentů jako v předchozím případě.	ANO	NE
28.5.	Události	Ministr vnitra k vajíčkovému útoku	Pecina(nestr.) Paroubek, Tvrdík(ČSSD) Opět „vajíčkové“ téma, ministr se vyjadřuje k možnosti ochrany mítinků .	ANO	NE
31.5.	Události	Diskriminace zdravotně postižených při volbách	Pouze zástupci zdrav. postižených	ANO	NE
1.6.	Události	Poslední předvolební výzkumy	Pouze politologové	ANO	NE
2.6.	Události	Odklad verdiktu v kauze Kubice-Paroubek kvůli volbám	Paroubek(ČSSD) Topolánek(ODS) Závažná kauza, vlekoucí se již delší dobu s přímým dopadem na politickou atmosféru v zemi, komentovaná předsedy nejsilnějších stran.	ANO	NE
2.6.	Události	Už jen tři dny do voleb	Jen redaktorka	ANO	NE
2.6.	Události	Lhůta pro dodání hlasovacích lístků	Jen moderátorka	ANO	NE
3.6.	Události	Předsedové ODS a ČSSD se potkali u předsedy vlády	Paroubek(ČSSD) Topolánek(ODS) Předsedové hodnotí svoji návštěvu u premiéra.	ANO	NE

3.6.	Události	KSČM žádá o odklad vysílání dokumentu o procesu s M.Horákovou	Filip(KSČM) KSČM se domnívá, že podobný dokument nepatří na obrazovku v předvolebním období, neboť by mohl poškodit tuto stranu.	ANO	NE
4.6.	Události	Zítřka začínají eurovolby	Topolánek(ODS) Paroubek(ČSSD) Filip(KSČM) Svoboda(KDU-ČSL) Bursík(SZ) O nadějích, s jakými vstupují do voleb, hovoří předsedové parlamentních stran.	ANO	NE
4.6.	Události	Pravomoci europoslanců posilují	Jen redaktorka a politologové	ANO	NE
5.6.	Události	První volební den	Jen politologové	ANO	NE
		Živý vstup z volební místnosti v Praze 4	Jen redaktorka	ANO	NE
6.6.	Události	Živé vstupy z různých volebních obvodů	Jen redaktori, voliči	ANO	NE
6.6.	Události	Hodnocení volební účasti	Topolánek(ODS) Paroubek(ČSSD) Filip(KSČM) Svoboda(KDU-ČSL) Bursík(SZ) Předsedové parlamentních stran hodnotí slabou účast voličů.	ANO	NE
7.6.	Události	Výroky českých politiků na adresu europarlamentu	Václav Havel, Václav Klaus, Strejček(ODS) Rath(ČSSD) Zvěřina(ODS) Bursík(SZ) Zahradil(ODS) Železný(nezáv.) Randsdorf(KSČM) Spíše humorný pohled na názory některých českých politiků směrem k evropskému parlamentu.	ANO	NE

8.6.	Události	Výsledky voleb	Topolánek(ODS) Paroubek(ČSSD) Filip(KSČM) Svoboda(KDU-ČSL) K výsledkům voleb se vyjadřují a shrnují jejich možný dopad na budoucí vývoj předsedové nejsilnějších stran.	ANO	NE
OTÁZKY VÁCLAVA MORAVCE (OVM)					
10.5.	OVM	Může úřednická vláda zvládnout hospodářskou recesi a další složité úkoly?	Hosty pořadu byli členové úřednické vlády, téma se netýkalo eurovoleb	ANO	NE
17.5.	OVM	Změny na ministerstvu vnitra, vzestup extremismu v ČR, peníze pro policii, Klaus proti Topolánkovi, Lisabonská smlouva	Langr(ODS) Pecina(min.vnitra nominovaný ČSSD) Dolejš(KSČM) Doktor(ODS) Výběr hostů odpovídal probíraným tématům, zastoupeni byli politici z pravé i levé části politického spektra, se vztahem k problematice.	ANO	NE
24.5.	OVM	Zásadním úkolem pro správce státní pokladny je udržet dluhy na uzdě, ekonomická situace státu	Sobotka(ČSSD) Kalousek(KDU-ČSL) Vzhledem k ekonomickému tématu byla na místě pozvání ekonomicky zaměřených politiků z pravice a levice.	ANO	NE

31.5.	OVM	V 1. části předvolební speciál-pravomoci europarlamentu, jeho vliv na domácí politiku a ekonomiku, energetická politika, výběr českého komisaře, Lisabonská smlouva, podoba volební kampaně v ČR – ve 2. části téma Ústavní soud, změny ústavy	<p>Topolánek(ODS) Paroubek(ČSSD)</p> <p>V první části jakožto speciálu věnovanému volbám došlo ke konfrontaci předsedů dvou nejsilnějších stran.</p> <p>Ve 2. části kromě nestr.odborníků Petr Pithart(KDU-ČSL), šlo o čistě odborné téma probírané v poměrně nepolitickém duchu.</p>	ANO	NE
7.6.	OVM	(již po uzavření volebních místností) Ekonomická krize se zaměřením na automobilový průmysl	<p>Urban(ČSSD) Říman(ODS)</p> <p>Ekonomická krize pohledem „zleva i zprava“.</p>	ANO	NE

Dílčí závěry:

Události (hlavní zpravodajský pořad ČT, denně od 19:00 hodin):

K pořadu Události a výskytu informací vztahujících se k volbám lze souhrnně konstatovat, že nebyl nijak významný. Celkově byla pozornost věnovaná volbám na prvním programu veřejnoprávní televize menší, než jaká bývá v případě domácích parlamentních voleb, a jakou lze očekávat i letos na podzim. Hlavní důraz na vysílání k volbám byl přenechán zpravodajskému programu ČT24, jehož vysíláním a speciálními pořady k volbám naplnila ČT svoji povinnost dát prostor veškerým kandidujícím subjektům. Na ČT1 a zejména pak v hlavním zpravodajském pořadu se věnovala spíše divácky atraktivním tématům /vajíčkové útoky/ anebo obecným zprávám spíše technického charakteru. Také složení respondentů z řad politiků, kteří se vyjadřovali k jednotlivým tématům, nevykazovalo na programu ČT1 snahu dopřát prostor širšímu politickému spektru, důraz byl až na výjimky položen na zástupce parlamentních stran (a to zejména lídři – Topolánek, Paroubek, Filip), ze zástupců mimoparlamentních (míněno český parlament) stran se objevily jen známé tváře (Bobošíková, Zubová, Železný), a navíc ve velmi malé míře. Zjevně se televize snažila dostát požadavku na vyváženost tím, že pečlivě vážila prostor k vyjádření poskytnutý zástupcům levice a pravice, bez ohledu na další, jemnější rozlišovací nuance. Tento problém je ovšem maximálně na úrovni dramaturgie vysílání. Z hlediska zákona o vysílání konstatujeme, že k jeho porušení nedošlo.

OVM (hlavní politický diskusní pořad ČT, neděle od 12:00 hodin):

Pořad Otázky Václava Moravce se věnoval provolbám spíše de facto okrajově, v kontextu s obecnými politicko-ekonomickými problémy a v návaznosti na probíhající řešení domácí politické krize. Výběr hostů byl vyvážený opět v poměrně alibistickém smyslu slova, šlo o přesné odměření času poskytnutého levicovým politikům oproti pravicovým politikům. Ani u pořadu Události, ani u pořadu Otázky Václava Moravce nelze hovořit o nějakém patrném dramaturgickém záměru, který by koncepčně představil konkrétní problematiku v celé šíři či který by obeznámil diváky povšechně s názory a plány kandidujících subjektů, v žádném případě pak všech kandidujících subjektů. Tuto povinnost se ČT zjevně snažila splnit prostřednictvím programu ČT24.

Přístup moderátora k jednotlivým tématům i k zástupcům jednotlivých stran byl objektivní, bez náznaků jakéhokoli protěžování některé ze stran či některého z politiků na úkor ostatních.

Z hlediska zákona o vysílání nelze konstatovat žádné porušení.

Celkový závěr:

Pokud moderátoři zpravodajských relací informovali o konkrétní politicky zabarvené události, dbali na to, aby jejich příspěvek byl věcný, faktograficky přesný, a vyvarovali se komentářů. Pokud došlo ve zpravodajství k projevům politiků ke konkrétnímu tématu, vždy dostali prostor k vyjádření politici, kterých se problém konkrétně týkal, v případě obecných témat vždy zástupci různých částí politického spektra. Zejména byl zjevně kladen důraz na vyváženost zastoupení dvou největších stran – ODS a ČSSD.

Oddělení televize konstatuje, že provozovatel Česká televize odvysílal výše uvedené zpravodajské příspěvky týkající se voleb do europarlamentu na programu ČT1, jakož i všechny díly pořadu Otázky Václava Moravce v období od 10. května do 7. června 2009 na programech ČT1 a ČT24, v souladu se zákonem o vysílání.